

**Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnameye Bazı Maddeler Eklenmesine
Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(1/759)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-52/05410

19.11.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arz Bakanlar Kurulunca 24.10.1990 tarihinde kararlaştırılan "Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Vakıf abide ve eserlerin muhafazası, bunların onarım ve restorasyon işlerinin yapılabilmesi, vakıf emlakının muhafaza ve değerlendirilmesi, öğrenci yurtları, muhtaçlara yardım ve sağlık konularında gerekli hizmetlerin yürütülebilmesi için Vakıflar Genel Müdürlüğünde kalifiye personel istihdam etme zarureti vardır.

Bu amacı gerçekleştirmek üzere hazırlanan Kanun Tasarısı ile, Başbakanlığa bağlı diğer kuruluşlarda olduğu gibi anılan Genel Müdürlüğün merkez teşkilatında da belli kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel istihdamı öngörülmekte ve burada çalışan diğer personele fazla çalışma ücreti ödenebilmesi mümkün kılınmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında üst yönetim personeli olarak görev yapmakta olan personelin kamu kurum ve kuruluşlarındaki daha iyi imkânları bulunan sözleşmeli kadrolara geçmelerinin önlenmesi, kalifiye personelin muhafazası, işlemlerin bilinçli ve süratli olarak yapılması amacıyla; anılan Genel Müdürlükteki genel müdür, genel müdür yardımcısı, vakıflar meclisi üyesi, teftiş kurulu başkanı, genel müdür müşaviri, hukuk müşaviri ve daire başkanı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı kalmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılması mümkün kılınmaktadır. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar bakımından yükseköğrenim şartının aranacağı ve anılan kişilerin derece yükselmeleri bakımından Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinde öngörülen esaslara tabi oldukları ayrıca belirtilmektedir.

Başbakanlığa bağlı olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Devlet Personel Başkanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatında görev yapan personele 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücretinin yarısının ödenmesi hususu 8.4.1990 tarihli ve 417 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öngörülmüş bulunmaktadır. Aynı paralelde olmak üzere getirilen bir diğer hüküm ile de, yukarıda sayılanlar gibi Başbakanlığa bağlı bir kurum olan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatındaki sözleşmeli personel statüsü dışında görev yapan memurlara da fazla çalışma ücreti ödenebilmesi imkânı sağlanmaktadır.

Madde 2. — Yürürlük hükmüdür.

Madde 3. — Yürütme hükmüdür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

22.2.1991

Esas No. : 1/759

Karar No. : 162

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 19.11.1990 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 21.11.1990 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 20.2.1991 tarihinde yaptığı 43 üncü birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in başkanlığında; Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; Atalarımızın insanlığa sosyal ve kültürel alanlarda hizmet gayesi ile kurmuş oldukları vakıflar aynı zamanda, mimarî ve sanat değeri yüksek eserlerin yaratılmasına da yol açmıştır. Bu yolla yaratılan ve uygarlığımızın somut belgeleri, ortak zevk ve beğenimizin simgesi olarak, yüzyılların tecrübesi ile yoğrulmak suretiyle birer sanat eseri halinde biçimlenmiş olan bu eserler, bizlere emanet edilen millî miraslarımızdır. Gelişim ve uygarlık tarihimizi gösteren belgeler olarak, toplumun malı olan bu eserlerin, gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde ulaştırılması amacıyla; Vakıf abide ve eserlerin muhafazası, bunların onarım ve restorasyonlarının yapılabilmesi, vakıf emlakının muhafaza ve değerlendirilmesi, öğrenci yurtları, muhtaçlara yardım ve sağlık konularında gerekli hizmetlerin yürütülebilmesi için vakıflar genel müdürlüğünde kalifiye personel istihdam etmek zarureti mevcuttur.

Tasarı ile, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün merkez teşkilatındaki belli kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla, sözleşmeli personel istihdamı öngörülmekte ve söz konusu kurumda çalışan diğer personele fazla çalışma ücreti ödenebilmesi mümkün kılınmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; Sözleşmeli personel istihdamının giderek yaygınlaştığı, bu durumun bazı eşitsizlikleri de beraberinde getirdiği, bu konuya 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun genelinde çözüm aranması gerektiği, Anayasa Mahkemesi kararları açısından da değerlendirmenin yapılmasında fayda olacağı gibi, görüş ve eleştirilere, Hükümet adına

verilen cevaplarda Őu anda birçok kurumda sözleşmeli personelin istihdam edilmekte olduğu ve özellikle Bakanlıkta bağlı birimlerde sözleşmeli statüde olmayan çok az kurumun kaldığı bunlardan birinin de Vakıflar Genel Müdürlüđu olduğu, kalifiye personel istihdamı için sözleşmeli personel çalıştırmanın artık zaruret haline geldiği, bunun elbetteki giderek genişlemede hizmetin gereklerine göre hareket edileceği, tasarı ile getirilen sözleşme hükmünün Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği sözleşmeli personel mevzuatıya ilgisinin olmadığı, yapılacak olan sözleşmenin kendi içinde güvencesinin de bulunacağı, bu cümleden olmak üzere sözleşmenin kadro karşılık gösterilmek suretiyle yapılacağını belirtmekle bu eleştirilere cevap verilmiş olduğu şeklindeki açıklamalarından sonra tasarının tümü Komisyonumuzca da benimsererek maddelerinin görüŐülmesine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesine bağlı Ek 1 inci madde, sözleşmeli personel kapsamına bölge müdürleri ve Şube müdürlerinin de ilave edilmesi suretiyle değiştirilerek, Ek 2 nci maddesi aynen kabul edildiğinden, tasarının çerçeve 1 inci maddesi, yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeler ise aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlıkta sayđı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Yusuf Bozkurt Özal</i>	<i>Hazım Kutay</i>
Malatya	Ankara
Sözcü	Kâtip
<i>Reşit Ülker</i>	<i>Mehmet Seven</i>
İstanbul	Bilecek
Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Bülci</i>	<i>Mehmet Deliceođlu</i>
Adana	Adıyaman
Üye	Üye
<i>Nihat Türker</i>	<i>Ömer Okan Çađlar</i>
Afyon	Aydın
Üye	Üye
<i>Hülmü Ziya Postacı</i>	<i>A. Şamil Kazakođlu</i>
Aydın	Bolu
(Karşı oy yazım ektedir)	
Üye	Üye
<i>Sait Ekinci</i>	<i>Ayhan Uysal</i>
Burdur	Çanakkale
Üye	Üye
<i>Ünal Akkaya</i>	<i>Muzaffer Arıcı</i>
Çorum	Denizli
Üye	Üye
<i>İsmail Şengün</i>	<i>Togay Gemalmaz</i>
Denizli	Erzurum

Üye
Mehmet Kahraman
Erzurum
Üye
A. Aykon Doğan
Isparta
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Topuz
İstanbul
(İmzada bulunamadı)
Üye
Mahmut Alınak
Kars
(İmzada bulunamadı)
Üye
Seyit Halil Özsoy
Kayseri
Üye
Şevki Gögüşger
Kırşehir
Üye
Ali Talip Özdemir
Konya
Üye
Mahmut Öztürk
Niğde
Üye
Sakir Şeker
Sivas
Üye
Enis Tütüncü
Tekirdağ
(Karşı oy yazım ektedir)

Üye
Erol Zeytinoglu
Eskişehir
Üye
Etem Cankurtaran
İçel
(Karşı oy yazısı eklidir)
Üye
Birgen Keleş
İzmir
(Karşı oy yazım ektedir)
Üye
Cemal Seymen
Nevşehir
(Karşı oy yazım eklidir)
Üye
Mustafa Şahin
Kayseri
Üye
Mustafa Dinek
Konya
Üye
Sümer Oral
Manisa
(İmzada bulunamadı)
Üye
Birsel Sönmez
Niğde
Üye
Zeki Çeliker
Siirt
Üye
Tevfik Ertüzün
Zonguldak
(İmzada bulunamadı)

KARŞI OY YAZISI

Tasarının gerekçesinde belirtilen amaç ve ihtiyaca itiraz etmemekle birlikte, bu ihtiyaca çözüm bulmak için sözleşmeli statüde personel istihdamı uygulamasını Anayasaya aykırı bulmaktayız ve bu gerekçelerin Anayasaya aykırı düzenlemelere meşruiyet kazandırmayacağı görülmüştür.

Bilindiği üzere Anayasanın 128 inci maddesi : “Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asf ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” demektedir.

Bu maddede belirtilen “Memurlar ve diğer kamu görevlileri”nin statüleri, nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ve diğer kanunlarda gösterilmiş ve düzenlenmiştir. Bunlara aykırı düzenleme memurlar ve diğer kamu görevlileri dışında yeni bir çalışan türü öngörmektedir.

Anayasanın 128 inci maddesi karşısında, genel yönetim ilkelerine göre yükümlü olunan kamu hizmetlerinin gerektirdiği temel ve sürekli görevler ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Temel, asf ve sürekli olmayan kamu hizmetlerinde memurlar ve diğer kamu görevlileri dışında kimselerin çalıştırılabilmesi mümkündür. Çünkü, Anayasanın 128 inci maddesinin sözünü ettiği “Diğer kamu görevlisi” sözleşmeli personel, sözleşmeli personel de “Diğer kamu görevlisi” değildir.

Yönetimin objektif kurallara dayanmayan göreceli takdiriyle başarılı-başarısız sayılan, yıllık çalışma süresi böylece uzatılan, “İş”e dönüştürülen “görev”den yönetimin istediği zaman çıkarılan, yönetime tam anlamıyla bağımlı kılınan sözleşmeli personelin, görevde kalmak ve ücretini artırmak için her şeyi göze alması, her baskıya katlanması kaçınılmazdır.

Bu düzenleme öncelikle (Anayasa Mahkemesinin 22.12.1988 gün ve E. 1988/5, K. 1988/55 sayılı kararı)nda da ifadesini bulan bu gerekçelerle Anayasanın 128 inci maddesine aykırıdır.

Ayrıca, asf ve sürekli görev yapan bu tür çalışanların hak ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerini belirleyecek Sözleşme’nin usul ve esaslarını takdir yetkisinin kanunla düzenlenmek yerine Bakanlar Kuruluna devredilmesi de hem Anayasanın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasına, hem de yasama yetkisinin devredilmezliğini hüküm altına alan Anayasanın 7 nci maddesine açıkça aykırıdır.

İktidar, sürekli olarak Anayasaya aykırı biçimde düzenlemelerle personel rejimini bir karmaşa haline dönüştürmüştür. Bütün bu zorlamalar da göstermektedir ki; kamu personeli rejiminin ciddi bir reforma ihtiyacı vardır.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerle Anayasaya aykırı olan bu tasarıya karşı oy kullandığımızı saygıyla arz ederiz. 20.2.1991

Cemal Seymen
Nevşehir
Hilmi Ziya Postacı
Aydın

Birgen Keleş
İzmir
Enis Tütüncü
Tekirdağ

Etem Cankurtaran
İçel

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında; genel müdür, genel müdür yardımcısı, vakıflar meclisi üyesi, teftiş kurulu başkanı, genel müdür müşaviri, hukuk müşaviri ve daire başkanı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar için yük-seköğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinde belirtilen şartlar aranır.

Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Sözleşme ile çalıştırılacak personel istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir.

“EK MADDE 2. — Vakıflar Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara, 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücretinin yarısı aynı esas ve usullere göre ödenir.”

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatında, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Vakıflar Meclisi Üyesi, Teftiş Kurulu Başkanı, Genel Müdür Müşaviri, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Şube Müdürü ile Taşra Teşkilatında Bölge Müdürü kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer Kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak bu görevlerde çalıştırılacaklar için yüksek öğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır.

Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Sözleşme ile çalıştırılacak personel istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir.

EK MADDE 2. — Tasarının Ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i>	
Başbakan	
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Keçeciler</i>	<i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Doğan</i>	<i>G. Taner</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>C. Çiçek</i>	<i>İ. Çelebi</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>V. Dinçerler</i>	<i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Özarslan</i>	<i>E. Konukman</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Özdemir</i>	<i>M. Taşar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>K. Akkaya</i>	<i>H. Örüç</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı V.
<i>M. O. Sungurlu</i>	<i>G. Taner</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı V.
<i>A. Aksu</i>	<i>V. Dinçerler</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>A. Kahveci</i>	<i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskan Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>C. Altınkaya</i>	<i>H. Şıvgın</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı
<i>C. Tuncer</i>	<i>L. Kayalar</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>İ. Aykut</i>	<i>Ş. Yürür</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Kültür Bakanı
<i>F. Kurt</i>	<i>N. K. Zeybek</i>
Turizm Bakanı	
<i>İ. Aküzüm</i>	

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi, aynen kabul edilmiştir.

